

Analýza připomínek v meziresortním připomínkovém řízení k Návru Státní energetické koncepce ČR

Obce a kraje

- **připomínky zaslaly:** Asociace krajů ČR (a samostatně ještě Moravskoslezský a Ústecký kraj), Svaz měst a obcí ČR a Sdružení místních samospráv ČR
- “uhelné” kraje (Moravskoslezský, Ústecký) již neodporují útlumu uhlí, ale chtějí lépe popsat jeho dopady. Prosazují také větší důraz na rozvoj OZE a využití vodíku
- Moravskoslezský kraj k tom dále tlačí malé modulární reaktory
- Karlovarský kraj chce zase větší důraz na akumulaci, využívání flexibility, a také na posilování elektrické efektivity
- malé obce (SMS ČR) chtějí důraz na komunitní energetiku a obecně OZE (menší důraz na zemní plyn a naopak větší na biometan), podporují energetickou efektivitu, šířejí pak přesun nákladů na železnici a předcházení vzniku odpadů
- Svaz měst a obcí ČR kritizuje malý důraz na zapojení obcí a moc velký důraz na dekarbonizaci (ale má jen obecné připomínky, nerozporuje konkrétní cíle a opatření)

Podnikatelský sektor

- **připomínky zaslaly:** Svaz průmyslu a dopravy ČR (SPČR), Hospodářská komora ČR (HKČR), Unie zaměstnavatelských svazů (UZS), Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů (KZPS)
- SPČR a HKČR kritizují podkladové modelování (neodmítají je v principu, ale chtějí další domodelování a znát podrobnější výsledky) – mj. kritizují umělé stropy pro OZE na vstupu do modelování, absenci scénáře nepříznivého vývoje nových zdrojů a nedostatečné vyčíslení investičních nákladů
- SPČR a HKČR tlačí větší důraz na OZE, akumulaci a flexibilitu, rozvoj sítí a přizpůsobení se decentralizaci a sdílení energie, ale také budování zdrojů na zemní plyn
- HKČR zároveň možnosti OZE zpochybňuje a nejde o jedinou pasáž, která ukazuje, že připomínky jsou složeny ze vstupů různých názorových proudů v HKČR
- SPČR chce legislativně ukotvit termín konce uhlí nejpozději do roku 2033
- SČR i HKČR chtějí rychlejší řešení rychlejšího konce uhlí (aby legislativa byla již v lednu 2025, ne od poloviny roku 2025) a chtějí uhlí pro teplárny udržet do 2030 (neříkají však jak)
- SPČR chce využití výnosů z povolenek pro dekarbonizaci
- SPČR k souběžně projednávané Politice ochrany klimatu v ČR připomíná, že: “V ČR je klimatická změna dlouhodobě podceňována. Proto je potřebné zřetelně hovořit o tom, že ve srovnání s globálním oteplením je v ČR oteplení dvojnásobné,” což uvádí i HKČR, která však zároveň zpochybňuje vědecké výsledky o příčinách změny

klimatu

- UZS žádá dostatek dodávek OZE elektřiny pro podnikatele, atraktivní akcelerační zóny a řešení rychlejšího odklonu od uhlí
- Těžební průmysl (prostřednictvím KZPS) kritizuje důraz na dekarbonizaci, prosazuje ukládání uhlíku, ale zároveň kvituje legislativní řešení konce uhlí

Ministerstvo zdravotnictví a ministryně pro vědu a výzkum (TOP 09)

- Ministerstvo zdravotnictví (MZ) a ministryně pro vědu a výzkum (MVV) upozorňují na přílišný optimismus u plánované výstavby nových jaderných reaktorů z hlediska nákladů a termínů spuštění
- MV a MVV žádají v koncepci zdůraznit důležitost větrné energetiky
- MVV upozorňuje na požadavek Evropské komise zvednout cíl pro OZE v rámci Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu (což však by mělo přímý důsledek pro zvýšení cíle i v SEK ČR)
- MVV upozorňuje, že kapacitní platby pro uhlí nejsou možné, a také chybí scénář rychlejšího útlumu uhlí
- MVV zdůrazňuje také roli digitalizace a umělé inteligence v energetice a dekarbonizaci

Ministerstvo financí a vedoucí Úřadu vlády ČR (ODS)

- Ministerstvo financí (MF) a vedoucí Úřadu vlády ČR (ÚVČR) žádají přepracovat SEK ČR *“ve prospěch zajištění plně soběstačné zdrojové základny pro výrobu elektrické energie v ČR”*, ale neupřesňují, zda tím myslí i soběstačnost ve výrobě po celý rok a jak zamezit dovozu levnější elektřiny v konkrétní časový okamžik
- MF i ÚVČR apelují na řešení rychlejšího odklonu od uhlí
- MF doporučuje kapacitní mechanismy pro plynové zdroje
- MF i ÚVČR doporučují větší důraz na akumulaci
- MF upozorňuje, že pokud bude v ČR nedostatek OZE elektřiny pro podnikatele, bude to problém
- ÚVČR chce prodloužit připomínkové řízení, aby mohly být zohledněny změny navrhované Evropskou komisí k návrhu Vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu
- MF odmítá všechny úkoly k zajištění financí, které by mohlo jít o státní rozpočet a chce podrobnější vyčíslení nákladů a investic

Ministerstvo zahraničních věcí a Ministerstvo pro místní rozvoj (Piráti)

- Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) upřesňuje rozvoj OZE skrze územní plánování (MMR je klíčové pro zavedení akceleračních zón pro OZE)
- MMR požaduje konkretizaci konce uhlí vč. legislativy nejpozději 2033 a zakotvení klimatické neutrality 2050 (dle schválených [Východisek Státní energetické koncepce ČR](#))
- MMR rozporuje graf útlumu zbytku uhlí pro výrobu elektřiny mezi rokem 2030 a 2040, jak v SEK ČR uvádí MPO, a navrhuje koridor pro konec uhlí ve výrobě elektřiny 2028-33

- MMR požaduje zvýšení cíle OZE na minimálně 33 %
- MMR navrhuje zakotvení pravidla, že podpůrné programy pro energetické renovace budov musí být přístupné i pro nízkopříjmové domácnosti
- MMR navrhuje opatření pro identifikaci přímých i nepřímých dotací do fosilních paliv a jejich ukončení do roku 2030
- Ministerstvo zahraničních věcí (MZV) má jedinou připomínku k zakotvení povinnosti zdrojů nad 10 MW hlásit předem odstavení ČEPSu

Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo práce a sociálních věcí (KDU-ČSL)

- MŽP upozorňuje, že cíl pro OZE do roku 2030 aktuálně prověřuje modelováním na možnost vyššího cíle dle doporučení Evropské komise a domácích možností (zvýšení z 30% na 33 % pokrytí konečné spotřeby energie)
- MŽP rozporuje tvrzení o omezeném potenciálu pro OZE
- MŽP upozorňuje na rychlejší odklon od uhlí, než je plánováno
- MŽP navrhuje využití výnosů z aukcí emisních povolenek na dekarbonizaci
- MŽP žádá prověřování vytvářené infrastruktury z hlediska dopadu na klima, plnění cílů dekarbonizace a odolnosti vůči dopadům změny klimatu
- MŽP navrhuje udělat aktuální ekonomické posouzení Národního akčního plánu pro rozvoj jaderné energetiky v ČR vzhledem ke změněným podmínkám
- MŽP navrhuje přijmout Strategii rozvoje komunitní energetiky v ČR do poloviny roku 2026 (kdy se má plně rozjet možnost sdílení) a provést analýzu, zda nedochází k omezování rozvoje komunitní energetiky či zda nejsou diskriminovány (zpracování takové analýzy je dáno předpisy EU)
- MŽP navrhuje rozšíření možných nástrojů pro zajištění ekonomicky efektivní dekarbonizace zejména v oblasti elektroenergetiky. ČR v současné době nevyužívá dostupné (legislativním nastavením možné) tržní nástroje pro podporu obnovitelných zdrojů energie
- MŽP žádá omezení (limitování) využívání zemního plynu, aby nedošlo k přílišné konkurenci s OZE
- MŽP navrhuje vytvoření akčních plánů pro větrnou energii, solární energii, tepelná čerpadla, bioplynové a biometanové stanice, geotermální energii, přečerpávací elektrárny i zachytávání a ukládání uhlíku
- MŽP žádá doplnění úpravy odstranění fázového měření (změna na součtové) - toto MPO a RŘU rozporují v souběžné Politice ochrany klimatu ČR s odkazem na (částečné) řešení v Lex OZE II (sdílení sám sobě)
- MŽP navrhuje vytvořit komunikační strategii a plán pro propagaci, zvýšení a informovanosti veřejnosti o přínosech a možnostech úsporách energie, OZE a komunitní energetice
- MŽP navrhuje provést reformu energetického poradenství pro zvýšení jeho dostupnosti a kvality
- MZe upozorňuje na potenciál sektoru zemědělství pro výrobu biometanu
- MPSV požaduje zavedení národního systému pro certifikace udržitelnosti biomasy

Akademická obec

- Akademie věd ČR (AVČR) apeluje, že v zahraniční spolupráci v energetice by měl být větší důraz na OZE (ne jen na fosilní paliva)
- AVČR upozorňuje na využívání moderních metod v predikci výroby OZE, které zlepšují možnost řízení soustavy
- AVČR podporuje maximalizaci rozvoje OZE prostřednictvím územního plánování
- AVČR doporučuje provést analýzu rizik energetické chudoby
- AVČR navrhuje doplnit řešení vlivu extrémních povětrnostních jevů

Odbory

- Českomoravská konfederace odborových svazů upozorňuje, že uhlí nemůže být přinejmenším ve střednědobém horizontu nahrazeno
- ČMKOS doporučuje dát důraz napřed na stavbu nových zdrojů (OZE, jádro), a až pak odstavení uhlí
- ČMKOS očekává velké dopady na domácnosti a žádá kompenzační opatření
- ČMKOS v připomínkách k souběžně projednávané Politice ochrany klimatu v ČR (POK) zpochybňuje vědecké opodstatnění pro snižování emisí skleníkových plynů a píše, že *“Mnoho vědeckých studií považuje Green Deal za nereálný materiál, v ojedinělých případech dokonce postavený na ekologickém fanatismu,”* (žádné příklady takových studií však neuvádí)

Ekologické organizace

- Asociace ekologických organizací Zelený kruh (ZK) žádá další plánované modelování energetiky provést férově bez zadávání jaderných reaktorů jako pevného vstupu a bez uměle nízkých stropů pro OZE (pod skutečnými možnostmi)
- ZK navrhuje zvýšení cíle pro OZE v souladu s možnostmi ČR a doporučením Evropské komise
- ZK požaduje zakotvení roku 2033 pro konec uhlí a řešení rychlejšího scénáře jeho útlumu
- ZK navrhuje zakotvení cíle klimatické neutrality ČR v roce 2050 v souladu s [Východisky SEK](#)
- ZK navrhuje konkrétní opatření pro rozvoj komunitní energetiky a celkově OZE
- ZK navrhuje nastavení programů pro energetické renovace budov i pro nízkopříjmové domácnosti

Evropská komise k přímo souvisejícímu Vnitrostátnímu plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu

- Evropská komise (EK) ocenila návrh českého klimaticko-energetického plánu v oblasti energetické efektivity, zejména plán na energetické renovace budov

- EK za pozitivní také považuje plánované kroky k posilování energetické bezpečnosti a otevírání energetického trhu novým hráčům
- EK také oceňuje cíl konce spalování uhlí pro výrobu elektřiny a tepla do roku 2033
- EK doporučuje, aby Česko zvýšilo cíl pro podíl obnovitelných zdrojů na spotřebě energie z 30% na minimálně 33% do roku 2030 a předložilo konkrétní opatření, jak tohoto cíle dosáhne
- EK postrádá komplexní analýzu sociálních dopadů a konkrétní opatření pro zajištění sociálně spravedlivé transformace ekonomiky
- EK žádá konkretizovat cíle pro výzkum a vývoj v oblasti modernizace energetiky a definovat investiční potřeby a finanční zdroje spojené s energetickou transformací
- EK postrádá vyhodnocení rizik spojených se změnou klimatu, která mají dopad na energetickou infrastrukturu včetně například omezené dostupnosti vody pro chlazení jaderných elektráren
- EK postrádá plán a ukončení dotací pro fosilní paliva
- EK vidí nedostatek v samotném procesu přípravy klimaticko-energetického plánu, zejména v malém zapojení veřejnosti a nedostatečným zohledněním připomínek v návrhu plánu

Více informací

Jiří Koželouh, vedoucí programu Klima, energie a odpady Hnutí DUHA, tel: 723 559 495,
e-mail: jiri.kozelouh@hnutiduha.cz